

TOIMEKSI-hanke

Seinäjoen kaupunki ja Eskoon sosiaalipalvelujen
kuntayhtymä

16.12.2022

Hankkeen tausta

- Etelä-Pohjanmaan Työkykyohjelman hankehakemus syntyi alkukesällä 2020 laaja-alaisen työnyrkin toimesta
- Mukana hankkeen valmistelussa olivat asiantuntijat **sosiaalityöstä, TE-toimistosta, Kelalta, TYP:stä, Elystä, työllisyyden kuntakokeilusta ja järjestöistä**
- Keskustelujen ja työpajojen seurauksena syntyi TOIMEKSI-hanke, jonka tarkoituksena ja tavoitteena on ollut yhdenmukaistaa ja vahvistaa kaikkein heikommassa työmarkkina-asemassa olevien vammaisten ja osatyökyisten palveluita Etelä-Pohjanmaalla
- TOIMEKSI-hanke on kohdentunut Työkykyohjelman molempiin tavoitekokonaisuuksiin;
 1. Työkyvyn tuki osaksi tulevaisuuden sosiaali- ja terveystakeskusta sekä
 2. Tuetun työllistymisen menetelmät
- TOIMEKSI-hanke on nivoutunut tiiviisti osaksi Etelä-Pohjanmaan Tulevaisuuden sosiaali- ja terveystakeskus -hankehallinnoinnin kokonaisuutta

Hankkeen tausta, Eskoon osahanke

- Kohderyhmänä ovat vammaiset asiakkaat
- Kehitysvammadiagnoosin omaavien lisäksi kohderyhmänä neuropsykiatrisesti oireilevat asiakkaat ja lisäksi asiakkaat, joilta puuttuu diagnoosi kokonaan
- Asiakkaita yhdistää monitahoiset epäselvät tilanteet ja he sitovat merkittävän määrän eri viranomaisten työpanosta nykyisissä rakenteissa
- Kohderyhmän palveluissa vaikuttavuus on satunnaista ja palveluiden saatavuus ja laatu ei ole alueella yhdenvertaista

Hankkeen tavoitteet

- Tavoitteena on työ- ja toimintakyvyn vahvistaminen, työllistyminen, yksilöllinen suunnitelma ja siihen tarvittava tuki
 - **Työkyvyn tuki osaksi Tulevaisuuden sote-keskusta**
 - Alueella on toimiva **työkyvyn tuen** palvelukokonaisuus
 - Työkyvyn tuen prosessi on rakennettu monialaisesti ja yhdessä
 - Työ- ja toimintakyvyn arviointi on tunnistettu palvelutarpeen osaprosessina
 - **Tuetun työllistymisen menetelmät**
 - Sosiaalihuollon rooli työkyvyn ja työhön sijoittumisen tukemisessa on vahvistunut
 - Sosiaalihuoltolain mukaisella työtoiminnalla ja työllistymistä tukevalla toiminnalla on selkeä rooli ja yhtenäinen toteuttamismalli maakunnassa
 - Tuetun työllistymisen työhönvalmennuksen käyttö on osa sosiaalihuollon palveluja maakunnassa

Hankkeen tavoitteet, Eskoon osahanke

- Erityistä tukea tarvitsevan asiakkaan työkyvyn tuen prosessien selkeytyminen ja uusien työelämää edistävien asiakaslähtöisten mallien pilotointi hyvinvointialueella
- Asiakkaan asiointi on sujuvaa ja asiantuntijat ovat käytössä tarpeen mukaisesti
- Tietoisuuden ja osaamisen lisääminen hyvinvointialueen toimijoilla työikäisten erityisryhmien tarpeista, liittyen työ- ja toimintakyvyn tuen tarpeiden tunnistamiseen, arviointiin sekä tukemiseen
- Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymässä ja toiminta-alueella on käytössä, valitulla asiakasryhmällä, työkykyä edistävä toimintamalli, jota voidaan levittää eri maakuntiin

Toimenpiteet, Työkyvyn tuki osaksi Tulevaisuuden sote-keskusta

Toimenpiteet	Toteutuminen
Kartoitetaan nykyinen työkyvyn tuen kokonaisuus	Nykytilakartoitus on tehty
Kootaan alueelliset monialaiset kehittäjätiimit	Monialaiset kehittäjätiimit on koottu
Rakennetaan työkyvyn tuen palvelukokonaisuus	Työkyvyn tuen palvelukokonaisuus on koottu ja mallinnettu
Luodaan asiakasvastaavamalli	Asiakasvastaavamalli on käytössä
Tunnistetaan ja arvioidaan työkykykoordinaattorin tehtävä(t)	Työkykykoordinaattorin rooli on selkiytynyt osana työkyvyn tuen palveluja
Vahvistetaan varhaista työkyvyn tuen tarpeen tunnistamista	Eri toimijat tunnistavat roolinsa varhaisessa työkyvyn puuttumisen tunnistamisessa
Kuvataan asiakkaiden ohjautuminen työkyvyn tuen palveluihin (vireille tulo)	Asiakkaiden ohjautuminen on kuvattu osana prosessimallinnusta
Toteutetaan palvelutarpeen arviointi tarpeenmukaisessa ja riittävässä laajuudessa hyödyntäen erilaisia mittareita	Työkyvyn tarpeiden tunnistaminen ja mittaaminen on osa sosiaalihuollon palvelutarpeen arviointia sekä muiden toimijoiden vastaavia kartoituksia työikäisillä
Osana työkyvyn tuen suunnitelmaa vahvistetaan omatyöntekijän tai muun vastuuhenkilön nimeämistä asiakkaalle	Työkyvyn tuen asiakkailla on nimetty oma-/ vastuutyöntekijä
Työkyvyn tuen järjestämistä koskevia päätöksiä yhdenmukaistetaan	Päätökset on yhdenmukaistettu (työtä on tehty osana valmistelua)
Työkyvyn tuen palvelujen toteutumista ja asiakasvaikuttavuutta seurataan	Alueella on käytössä yhtenäiset mittarit seurantaan
Kartoitetaan nykytila huomioden OSMO-hankkeessa tehty aikaisempi kehittämistyö	Nykytilakartoitus on tehty
Päivitetään ja vahvistetaan työkykyarvioinnin yhtenäistä toimintatapaa asiakkaita osallistaen	Työ- ja toimintakyvyn arviointi on mallinnettu ja työkyvyn toimintaohjetta on täydennetty ja sen käyttöön otto juurrutettu koko alueella
Sovitaan maakunnallisesti käytettävistä työ- ja toimintakyvyn mittareista	Käytettävistä mittareista on sovittu alueellisesti
Vahvistetaan ja yhtenäistetään moniammatillisia työkyvyn tuen tiimejä (TYKE-tiimit) asiakastyön tukena yhdessä asiakkaiden kanssa	Asiakastyötä tukevat TYKE-tiimit on juurrutettu osaksi sote-keskuksen toimintaa

Toimenpiteet, Tuetun työllistymisen menetelmät

Toimenpiteet	Toteutuminen
Kartoitetaan työkyvyn tuen palvelujen nykytilanne sosiaalihuollossa	Nykytilakartoitus on tehty
Yhteensovitetään (mm. TE, Kela) ja porrastetaan eri lakien perusteella järjestettävät työkyvyn tuen palvelut yhdessä asiakkaiden kanssa	Kuvataan ja mallinnetaan sosiaalihuollon ja yhteistyökumppaneiden työkyvyn tuen palvelut Innokylään
Toteutetaan alueellinen kartoitus SHL 27d ja e §:n käytöstä maakunnassa	Kartoitus on tehty
Yhteensovitetään ja eriytetään ko. palvelua sosiaalisen kuntoutuksen palvelusta valtakunnallisten linjausten mukaisesti (TEOS)	SHL työtoiminta ja työllistymistä tukeva toiminta on otettu käyttöön jokaisessa alueen kunnassa
Selvitetään alihankintamallin käyttömahdollisuutta alueella	Selvitys on laadittu
Luodaan alueellinen toimintatapa alihankintamallista	Toimintatapakuvaus on laadittu
Kouluttaudutaan laatukriteerien mukaiseen tuetun työllistymisentyöhönvalmennusmalliin sekä mahdollisesti eat-koulutukseen	Alueella on laatukriteerit täyttävän työhön valmennusmallin koulutuksen käyneitä työvalmentajia
Kehitetään työhönvalmennusta osaksi muita sosiaalipalveluja ja varmistetaan mallin käyttöönotto sosiaalihuollon palveluna	Sosiaalipalveluissa tehdään työhönvalmennusta koskevia päätöksiä

Toimenpiteet, Eskoon osahanke

Toimenpiteet	Toteutuminen
Perustetaan erityisen tuen työkyvyn asiantuntijatiimi johon kuuluu lääkäri, psykologi, toimintaterapeutti, hanketyöntekijät (sos.tt., psyk.sh), Kelan asiantuntija.	Perustettu erityistä tukea tarvitsevien työkyvyn tuen tiimi, joka kokoontuu säännöllisesti 2x/kk.
Alueen työvalmentajille järjestetään neuropsykiatrinen työvalmentaja koulutus, koulutukseen liittyy case-pohjaiset työnohjaukselliset konsultaatiot.	Alueen työvalmentajille tai vastaavissa tehtävissä toimiville ammattilaisille järjestetty Neuropsykiatrinen työvalmentaja – koulutus, johon osallistunut 22 henkilöä. Koulutus sisälsi 11 lähiopetuspäivää.
Toteutetaan työvalmentajille case-pohjaisesti systemaattiset työnohjaukselliset konsultaatiot	Case-työnohjoukset toteutuneet koulutuksen yhteydessä.
Alueelle kootaan osaajaverkosto joka tunnistaa erityisen tuen tarpeen.	Alueellinen osaajaverkosto on koottu neuropsykiatrisista työvalmentajista. Ensimmäinen jatkotapaaminen on sovittu case-työnohjausten merkeissä.
Tehdään näkyväksi kuntoutuksen ja työllistämistä edistävien palvelujen vaikuttavuutta tehostavia menetelmiä ja tukitoimia verkottamalla toimijoita yhteisissä työpajoissa.	Koulutus järjestetty ja osaajaverkosto perustettu, ei työpajoja. Vammaispalvelujen työnyrkki kokoontunut neljä kertaa. Kokoontumisissa teemoina mm. toimintakeskusten toiminnan nykytila ja kehittämistarve sekä vammaisten työllistyminen.
Sovitaan toimintatapa, millä varmistetaan eri asiantuntijoiden saaminen joustavasti asiakaan asiaan mukaan.	Pilottikokeilu te-palvelujen kanssa toteutettu yhteistyössä TYKKI-hankkeen kanssa. Asiakasvastaava/sosiaalihojaaja toteuttanut asiakkaiden arviointiprosessin koordinoitua ja ohjausta sekä verkostojen rakentamista yhteistyössä asiakkaan ja tiimin kanssa. Palautteiden kerääminen kesken.
Uusien monialaisten yhteistyökuvioiden rakentaminen esim. TE-palvelut-Eskoo.	
Testataan pilottiasiakkaiden avulla asiakkaiden erilaisia työ- ja toimintaympäristöjen alustoja, hyödyntäen toimijuutta vahvistavia valmennusmenetelmiä.	Eri alustoja kartoitettu Eskoossa Seinäjoen toimipisteessä. Koronarajoituksista johtuen suurinta osaa alustoja ei päästy hankkeen aikana testaamaan.

Keskeiset tulokset

- Työkyvyn tuen tiimit (Tyke-tiimit) toimivat koko Etelä-Pohjanmaan alueella
 - Hankkeen aikana käynnistynyt Seinäjoen työkyvyn tuen tiimi ja Isonkyrön pilotti
 - Seinäjoen työkyvyn tuen tiimissä pilotoitu koko tiimimallia -> varhainen ohjautuminen, konsultaatio- ja työkyvyn tuen tiimi sekä lomakkeet
 - Luotu yhtenäiset lomakkeet työkyvyn tuen tiimeille; lähete, työkyvyn tuen koonti ja suunnitelma, asiakaspalaute sekä seurantalomake
- Laatuksiteereihin perustuvan tuetun työllistymisen työhönvalmennuksen pilotti toteutunut onnistuneesti, työllistyneitä 43% pilotin asiakkaista (7 asiakasta, 3 työllistynyt ja yksi työllistymässä) Seinäjoen kaupunki
- Alihankintakokonaisuuteen luotu toimintamallikuvaus ryhmätyösopimuksesta LLKY

Keskeiset tulokset, Eskoon osahanke

- Erityisryhmien työkyvyn tuen palvelukokonaisuus
 - Kohderyhmän tarpeet on tehty näkyväksi. Työ- ja toimintakyvyn arviointi on liitetty osaksi asiantuntijapalveluiden toimintaa. Tiimi kokoontuu säännöllisesti ja sillä on vakiintunut kokoonpano.
 - Vastattu kohderyhmänä olevien asiakkaiden laajaan työkyvyn tuen arvioinnin tarpeeseen ja asiakkaille luotu kattavat kuntoutuksen ja työkyvyn tuen suunnitelmat. Prosessissa ollut mukana laajasti asiakkaiden verkostoa. Asiakkaiden asiointi sujuvaa ja asiantuntijat ovat käytössä tarpeen mukaisesti.
 - Asiakkaita ohjautunut 23, prosessit olleet pitkiä ja vaatineet laajaa perehtymistä ja osaamista.
- Neuropsykiatrinen työvalmentaja -koulutus
 - Koulutus toteutettu, osaaminen lisääntynyt ja alueella toimii jatkossa työikäisten nepsy-asiakkaiden osaajaverkosto säännöllisesti
 - Osaajaverkostolle järjestetty jatkossa case-työnohjauksellinen tuki ja koordinointi
- Pilottikokeilu TE-palvelut, TYKKI-pilotti ja erityisryhmien työkyvyn tuen tiimi
 - Kuusi yhteistä asiakasta Järvi-Pohjanmaalla

Mittarit

- Kykyviisari
- Työkykypistemäärä
- Spesifit työkyvyn arviointiin liittyvät menetelmät ja mittarit
 - mm. psykologin ja toimintaterapeutin työhön kuuluvat standardisoidut testit ja arvioinnit sekä lääkärin tutkimukset / diagnostiset haastattelut

Johtopäätökset ja tärkeimmät opit

- Hankkeen toteutusaika oli lyhyt ja ajankohta haasteellinen -> isot rakenteelliset muutokset, koronapandemia, hva-valmistelu, TE-palvelut 2024 -uudistus
- "TYKE-tiimien vahvuus on ehdottomasti moniammatillisuus ja asioiden pohtiminen yhdessä, asiakas siinä keskiössä" - TYKE-tiimit, asiantuntija
- "TYKE-tiimissä muiden toimijoiden näkökulma avautuu uudella tavalla, oppii hahmottamaan asiakkaan kokonaisuutta laajemmin." - TYKE-tiimit, asiantuntija
- "Meillä on tiiminä tosi vahva tahtotila toimintaan ja kaikki ollaan tosi sitoutuneita" - TYKE-tiimit, asiantuntija
- "Tiimiin osallistuminen tuo varmuutta omaan työhön ja osaaminen kehittyy, kun pohdiskellaan yhdessä." - TYKE-tiimit, asiantuntija
- "Tiimillä olisi hyvä olla oma koordinaattori." - TYKE-tiimit, asiantuntija
- "Mahtavaa, kerrankin Kela paikalla." - TYKE-tiimit, asiakas
- "Nyt ei katsottu ongelmaa, vaan katsottiin sen taakse. Huomioitiin ja pohdittiin, miten ongelma ratkaistaan työssä." - Laatukriteerit, asiakas
- "Laatukriteerit toivat työhön raamit, joiden sisällä on helppo työskennellä." - Laatukriteerit, valmentaja

Johtopäätökset ja tärkeimmät opit

- Työikäiset neurokirjon asiakkaat saattavat jäädä vaille tarvitsemiaan sote-palveluita eikä heidän tarpeitaan aina tunnisteta palveluissa. Näyttäytyvät esim. asiakkaina, jotka eivät sitoudu / motivoitu palveluihin ja neuropsykiatriset haasteet voivat jäädä huomaamatta.
- Erityisesti paljon palveluja tarvitsevat asiakkaat hyötyvät räätälöidystä palvelusta, joka kootaan asiakkaan tarpeet ja elämäntilanne huomioiden
- Työkyvyn tuen palvelukokonaisuudessa asiakkaan tulee saada palveluja rinnakkain ja samanaikaisesti eikä vain peräkkäin → Tätä tukevat jalkautuvat työn mallit sekä asiantuntijakonsultaatiot, joissa riittävä osaaminen kohderyhmän asiakkaista.

Ehdotukset jatkotoimenpiteiksi

- Yhdyspintatyö on aitoa yhdessä tekemistä (Kela, TE, kunnat)
- Työkyvyn tuen tiimien toiminta vakinaistetaan osaksi sote-keskuksen toimintaa
 - Osaamisen lisääminen, koulutus, perehdytys
 - Työkykykoordinaattorin roolin ja työnkuvan kirkastaminen osana sote-keskusta
 - Sosiaalityön/-ohjauksen rooli työkyvyn tuen tiimissä ja sosiaalipalvelujen roolin vahvistaminen osana työkyvyn tuen palveluja
 - Terveystuon resurssit ja roolit edelleen selkiytetään (lääkäri, työttömien terveydenhoitajat, kuntoutuksen ammattilaiset, mielenterveys- ja riippuvuuspalvelut)
 - Erityisryhmien työkyvyn tuen palvelukokonaisuus jatkaa osana Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen toimintaa
- Laatuperusteinen työhönvalmennus implementoidaan osaksi sosiaalihuollon palveluja
- Alihankintamallin muuttaminen palkka-/ryhmätyösopimukseksi (toimintakeskusten alihankinta)
- **Uudelle hallituskaudelle menossa käsittelyyn työkyvyn tuen tiimien ja laatuperusteisen työhönvalmennuksen lakisääteistäminen**

Ehdotukset jatkotoimenpiteiksi

- Kohderyhmän asiakkaiden erityiset tarpeet otetaan huomioon palvelujen suunnittelussa ja toteutuksessa. Tarvitaan asiakasvastaava, joka huolehtii prosessien selkeästä etenemisestä asiakkaan näkökulmasta.
- Työvalmentajan osuus osana arviointiimin työtä tulevaisuudessa toisi tärkeää tietoa asiakkaan todellisesta toimintakyvystä ja työssä selviytymisen valmiuksista.

Yhteyshenkilöt ja linkit

Tytti Luoto, hankejohtaja

p. 050 591 1741, tytti.luoto@seinajoki.fi

Anu Tikkala, asiantuntija

p. 050 347 7233, anu.tikkala@seinajoki.fi

Minna Paloheimo-Asunmaa, asiantuntija

p. 050 472 1154, minna.paloheimo-asunmaa@seinajoki.fi

Marika Ylikojola, asiantuntija

p. 050 474 6764, marika.ylikojola@eskoo.fi

Pirjo Kankaanpää, sosiaaliohjaaja-asiantuntija

p. 050 474 6720, pirjo.kankaanpaa@eskoo.fi

Toimeksi-hankkeessa työskentelee lisäksi Kelan projektityöntekijä Hanna-Mari Raittinen,

hanna-mari.raittinen@kela.fi

[Etelä-Pohjanmaa: TOIMEKSI-hanke | Innokylä \(innokyla.fi\)](#)

<https://www.epsoteuudistus.fi/mita-teemme/toimeksi-hanke/>

KIITOS!